Timișoara, 1895. Anul II. Nr. 160. Mercuri în 19 (31) Iuliu.

DREPTATEA

Apare în fie-care di de lucru la amiadi.

Prețul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — Numeri singuratici 5 cr. — Tacsa de inserțiuni: 1 cm.□1 cr., plus 30 cr. timbru.

Redactor responsabil: Dr. George Candrea.

Redacțiunea și Administrațiunea: Timișoara cetate strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 41
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta Arad' Nr. 4.

Permis, ori ba?

Timișoara, 31 Iuliu n.

A trecut o sĕptĕmână de când s'a anunțat congresul naționalităților; abia o sĕptĕmână mai este până la terminul acestui congres, și totuși încă nu știm sigur, că oare permis va fí sĕ se țină acest congres, ori ba. Guvernul face câte și mai câte, crează mai ales magnați noi, ca sĕ-și dovedească democratismul și sĕ încasseze bani. Când e vorba însĕ despre un act politic de o așa mare importanță, cum ar' fi sĕ fie congresul alor trei popoare a țerii, atunci nu face nimic, sau nu știe ce sĕ facă.

Din vocile de presă, publicate și de noi, s'a putut vedé, că ce confusie domineazǎ »opinia« publică maghiară. Aceleași diare au venit cu câte 2 păreri într'o di. Ear' cât pentru organele guvernamentale, ceea-ce unul aserá, celalalt resturná.

Se vede din aceasta cât de puțin se ocupă guvernul cu cea mai ardĕtoare cestiune a acestei țeri, cât de puțin știe că ce sĕ facă. El face politică bisericească, creează magnați noi, ca sĕ-și asigure majoritatea și 'n casa de sus, apoi celelalte — »vin de sine«.

»Hazánk« de eri scrie:

„Guvernul încă tot nu este în clar, că ce ținută sĕ observe față cu congresul naționalităților. Secțiunea de naționalități a ministeriului crede, că destul timp va avé sĕ decidă și atunci, când congresul va fí înștiințat la autorități . . . Se vorbește, că guvernul va luá disposiții, după-cum numĕrul participanților va fí mai mic sau mai mare. O părere foarte greșită și periculoasă e aceasta. Aici nu trebue aplicată mĕsura obicinuită la adunările scocialistice din Pesta, ca cu cât sunt mai mulți întruniți, cu atât mai multă putere polițienească sĕ mobilisezi, aici e vorbă de o *cestiune principială*, și pretindem de la guvern, ca cât mai curênd sĕ hotărască asupra acestei cestiuni principiale; *poate-se permite în Ungaria gruparea după naționalități?*«

Așa dară asta-i întrebarea întrebărilor. Permis îți este ție Române ca cu *frații* tĕi sĕ te întâlnești, sĕ te întrunești și sĕ te înțelegi asupra nĕcazurilor, durerilor tale comune cu a fratelui tĕu. Tu ești un sânge cu frații tĕi, ai o limbă, o lege, un Dumnedeu, un suflet, un gând și un dor cu ei. Și acum se întreabă niște oameni, cari nu au aceleași comune cu tine, că oare permisu-ți este sĕ te întâlnești cu ei. . . .

Așa-i, că înțeleaptă întrebare?!

Dar' sunt în jurul tĕu, în vecinătatea ta și alți oameni, cari au între sine aceleași note comune, cari sunt frați. Sunt pe lângă poporul tĕu și alte popoare, asemenea tractate ca și tine, cărora asemenea li-se deneagă dreptul de a dispune de sine, de a'se cultivá și a se desvoltá după firea lor, după voia lor. Și eară se întreabă acum, că oare iertat e acestor popoare, cari au *aceeași soarte*, ne-deamnă de un popor, oare iertatu-li-e lor sĕ se întâlnească și sfătuiască cum și-ar puté îmbunătăți soartea.

Așa-i, că înțeleaptă întrebare?!

Astădi, la sfêrșitul secolului 19, în preseara veacului al 20-lea, astădi se mai face o astfeliu de întrebare!

Astădi, în lumea congreselor, se mai întreabă cineva, că oare permis este congresul naționalităților unei și aceleiași țeri, unei și aceleiași patrii!

Pantofarii se întrunesc în congrese, ca sĕ se sfătuiasca cum ar puté face ghetele mai corespundĕtoare, brutarii și măcelarii țin congrese, ca sĕ-și discute afacerile lor, țin congrese cei ce se interesează de soartea întemnițaților, de criminali, țin congrese cei ce au grijă de higiena poporului, țin congrese cei ce și-au propus sĕ scape de esclavagiști popoarele barbare ale negrei Africe, și noi, popoarele Ungariei liberale sĕ nu putem țíné un congres, sĕ nu ni-se permită așa ceva?

Ar fi culmea rușinei pe capul acestei țeri, rușine, care numai bine ar încunună serbarea milenară.

Apropos socialiștii! Diariul maghiar din care citasem a amintit de socialiști.

Apoi ce vreau socialiștii? Nici mai mult, nici mai puțin, de cât sĕ restoarne întreagă ordinea socială ce esistă. Las' că sunt miserii sociale grozave, sunt nedreptăți strigătoare la ceriu. Acestea se pot repará și fără resturnare. Și totuși socialiștii internaționali și-au propus rĕsturnare. Lumea întreagă este agitată de propaganda lor. Toate guvernele s'au îngrozit. Germania cea puternică a pregătit lege contra lor, Italia a luat disposiții aspre, toate statele au făcut câte ceva, chiar și în Ungaria s'au făcut procese și condamnări în cârca socialistilor. Dar' cui i-a venit în minte sĕ opriască adunările lor, cari se țin chiar în Budapesta mai în fie-care sĕptemână, și încă nu una, ci 6—7 deodată?

Cui i-a picat în minte sĕ opriască *congresul internațional* al socialiștilor, care se ține în fie-care an, în diverse capitale europene?

Nimĕnui! Și totusi congresul alor trei popoare sĕ fie oprit? În timpul acesta al congreselor guvernul din Pesta sĕ mai hesiteze, că oare sĕ permită ori ba, congresul naționalităților? . . .

Nu putem crede.

Congresul naționalităților și presa.

Timișoara, 31 Iuliu n.

Dăm earăși vre-o câteva voci de presă despre congresul naționalităților. Lucru firesc însĕ, că toate sunt scoase sau din foi străine sau opoziționale, căci cele guvernamentale tac tăcerea peștelui.

*

Croatul „*Srbobran*“ din Agram, după-ce dice că români și sêrbii trĕbue sĕ se împace între sine, ca sĕ poată pune la cale o acțiune comună în contra maghiarului, a dușmanului comun, căci așa pretind interesele lor comune, continuă:

„Statorirea programului comun de acțiune al naționalităților în lupta contra rassei dominante, a devenit deja o lipsă ardentă și încă cu atât mai vêrtos, că în Austria luminosul soare al germanilor încetul cu încetul apune și ideia federalismului tot mai mult înaintează, ear' în Ungaria s'a escat partidul poporal, care cel puțin în câtva e aplecat a îndestulí justele pretensiuni ale naționalităților. Nu e esclusă posibilitatea, că și sașii se vor aliá cu naționalitățile luptătoare, prin ce numai ar mai mărí majoritatea asupriților și neîndestulaților cetățeni ai Ungariei.

Congresul naționalităților e o dovadă, că naționalitățile din Ungaria încă trăiesc și că sunt încă în stare sĕ protesteze în contra maghiarilor, cari le-au răpit și cele mai simple drepturi.

Foișoara „Dreptății“.

Sonete.

(Evei.)

I.

Sunt singur . . . și amurgul lin de seară
Pe vêrful munților a jale moare,
Ear' inima-mi se sbuciumă, mĕ doare
Muncită de a dragostei povară!

O! unde ești, copilă zimbitoare?
Te-ai dus! . . . de ce nu vii? . . . revină eară!
S'a înserat și-i liniște afară,
Pre ceriu s'aprind făclii tremurătoare! . . .

Ne-a stingherit amara despărțire
Și în zadar te chiăm, tu ești departe . . .
Eu plang! . . . dar' plânsu-mi cade așa de bine,

Căci chinul ce provine din iubire
E cea mai dulce a vieței mele parte:
El mi-a rĕmas, iubită, de la tine!

Emiliu Sabo.

Pe Postovariu.

— Schițe dintr'o escursiune. —

Ce mai de plăceri diferite a dat Natura omului cu inima voioasă și blândă! Și câtă varietate în aceste plăceri? Cine ar puté numĕrá nenumĕratele nuanțe ale plăcerii în oamenii de toate temperamentele și în diferitele etăți ale vieții omenești?

Dintrĕ plăcerile cele mai dulci, cari le gustă muritorii, dragostea și călĕtoria sunt cele dintâiu. Cea dintâiu gâdilă inima, cea de a doua gâdilă sufletul. Ne-avênd de a face cu amorul, voiu sĕ dic, că plăcerea este beția mea.

„Pentru-ce sĕ n'avem de a face cu amorul? mĕ va întrebá vr'un tiner cetitoriu — pentru-ce?“

Acest *pentru-ce* trebue sĕ aibă negreșit un *pentru-că*, și eată rĕspunsul: amorul este ca flacăra unei candele. Luminează după cum e vasul în care arde. El este pur, ideal, generos înalt, egoist, voluptuos, reptil, murdar, infernal ca și sinul în care se încuibează; și poate chiar de aceea se aseamănă cu atâtea lucruri, pentru-că e mai tot de atâtea feliuri, ca și aceia cari vorbesc despre el — și ca sĕ mĕ folosesc și eu de o comparație, 'nu e pentru ori și cine Pegasus, ca el, amantul sĕ poată fí dus dimpreună cu . . . și cu toate ale sale. Amorul e cel mai mare dușman al limbei și al minței, lucru firesc deci, că și al femeii, și nu cred sĕ fie ceva mai urîcios de cât *a vorbí* despre amor.

Lăsămu-'l deci în grija celui ce'l simte, căci pe mine alta mĕ preocupă: impresiunile-mi rĕmase din escursiunea făcută pe muntele *Postovariu.*

Rare-ori o fac, ca sĕ-mi scriu impresiunile mele. Aceasta dar' nu vine din lene, cred că vine din egoism; unele impresiuni sunt atât de dulci - frăgătoare, în cât voiu sĕ le gust numai eu, și sĕ nu fac nimenui parte din plăcerea mea. Când însĕ lenea mĕ lasă — și aceasta rare-ori se desbracă de om — când generositatea mĕ lovește, atunci iau peana de cotor și mĕ pun la lucru.

De la început și pe de-a 'ntregul însĕ trebue s'o declar, cum-că nu sunt mulțămit cu închegarea și încopciarea impresiunilor mele, trebue s'o spun, că le-am scris într'una din sĕrile trecute, când n'aveam „Controla“ ca sĕ mĕ adoarmă: și am socotit ca sĕ le scriu așa, în scop că, cine știe? poate va adormí pe cineva, și acel *cineva* va recomandá scrierea mea și altui cuiva, ca rețetă de somnolență.

Fire-ar însĕ cât de necomplet foiletonașul meu, totuși cred, ba alunec a fi chiar convins cumcă cetitorii vor fí cu mult mai mulțumiți

Din causa st. sĕrbători de mâne, numĕrul procsim apare Vineri la amiadi.

„Politik" din Praga, în numĕrul sĕu din 30 Iuliu 1895 publică un primarticol despre congresul naționalităților, în care polemisează cu „Pester Lloyd".

„Magyar Állam". Politicianii liberali, se înțelege, au cu mult mai multe trebșoare de cât ca sĕ observe legea de naționalități. „Acum se rĕsbună aceasta politică. Naționalitățile se sfătuiesc și caută un program comun de acțiune, — și-l vor aflá. Între aceste plângeri ale lor sunt foarte multe îndreptățite, în mare parte le simțim și noi și ostenim pentru sanarea acelora. De aceea aflăm noi, că între marginile cuvenite nu trebue sĕ avem nici o teamă de mișcarea aceasta a naționalităților. . . . Dacă odată guvernul recunoaște pe sași ca o atare naționalitate, pactează cu ei, face chiar și concesiuni, ba chiar majoritatea parlamentară poate sĕ o mulțămiască baronul *Bánffy* numai pactului legat cu naționalitatea săsească, — atunci radicalii maghiari și-au perdut titlul de drept de a se plânge ,în contra organisațiunei politice a naționalităților."

Fiind-că din grația guvernului maghiar foile din România nu le primim, suntem siliți a reproduce vocile de presă numai prin intermediarea presei maghiare. Astfeliu după „Egyetértés" aflăm că „Românul" se ocupă cu congresul naționalităților într'un articol de fond, în care între altele ḑice:

„Orașul, care l'au designat pentru locul ținerei congresului arată, că ei nu se întrunesc ca inimicii, ci ca amicii Ungariei, cari nu vreau alta de cât a trăí în pace cu maghiarii și de a contribuí cu ei la olaltă la consolidarea patriei lor comune. Înțelege-vor aceasta maghiarii? Nu o știm, dar' ni-e teamă, că nu. Naționalitățile și-au făcut datorința, și dacă și pe mai departe vor fi considerați ca inimici, ei vor resistá în comunitate. Aceasta comunitate e cea mai puternică garanță, că puterea lor va fi mai mare și că și oara mântuirei se apropie",

Foile *boheme* toate primesc cu simpatie ideia congresului. Foaia poporală a cehilor bĕtrâni *„Narodni Politica"* din *Praga*, apoi foaia cehilor tineri *„Lidovy Noviny"* din *Brünn* accentuează în primi-articoli însĕmnătatea congresului. *„Narodny Politica"* dorește din toată inima, ca naționalităților aliate sĕ le succeadă aflarea atăror instrumente, cu cari naționalitățile asuprite sĕ poată face o mare și puternică oposiție maghiarisărei. *„Lidovy Noviny"* sperează, că „arborii maghiari nu vor crește până la ceriu".

„Branik" în numĕrul de la 27 Iuliu scrie: Congresul naționalităților se va întruní. Vom vorbí pe larg despre congres, *când înșuși partidul nostru își va precisá punctul sĕu de vedere.* Am avut grijea, ca națiunea noastră sĕ audă vocea partidului însuși al nostru și în numĕrul nostru de Sâmbăta viitoare vom aduce decisiunea partidului nostru.

Și până atunci însĕ voim sĕ facem câteva observări. Afacerea, de care e vorba, e foarte importantă. Trebue, ca naționalitățile nemaghiare sĕ-și spună plângerile și dorințele în comun. Plângerile noastre sunt îndreptățite și cerințele drepte, trebue sĕ fie audite deci.

Mulțumită românilor, s'a pus la cale mișcarea privitoriu la solidaritatea naționalităților nemaghiare, care se află înregistrată teoretice în toate programele partidelor naționale oposiționale. Solidaritatea aceasta trebue odată sĕ se întrupeze, sĕ prindă vieață.

Acum e vorba, voim oare într'adevĕr o astfeliu de solidaritate? Despre aceasta are sĕ decidă tocmai congresul naționalităților.

Și noi sêrbii avem sĕ decidem dinainte, oare voim sĕ ne alipim la acțiunea aceasta, dacă vom merge la congres?

După cea mai adâncă convingere a noastră ar fi o mare greșeală politică, dacă am absentá de la congres. Nimenea nu ne cere, ca sĕ lucrăm pentru alții, ci pentru noi înșine.

Neînțelegerile noastre cu Românii se vor aplaná pe alt teren, și se pot resolvá cu succes mult mai mare, când va esistá între noi apropiere politică.

Mai este de a se luá în considerare și următoriul lucru. Congresul naționalităților trebue în ori-ce cas sĕ se întruniască. Noi putem arĕtá slăbiciunea noastră, dar' nu ne este iertat a zădărnicí lucrarea altora. *Românii și Slovacii s'au esprimat în mod categoric, că vor ținĕ congresul chiar și dacă noi nu putem, sau nu voim sĕ luăm parte.* Firește, că în casul acesta nu pot sĕ țină seamă de cerințele noastre speciale.

Ne este oare iertat sĕ facem astfeliu?! Voim oare sĕ nu se audă glasul nostru? Voim sĕ fim popor atât de mort, cum sunt Rutenii? Încă odată ḑicem: de aceasta este vorba.

Congresul se va ținĕ în Budapesta, înaintea ochilor opiniunii publice maghiare, în centrul maghiarismului. Sĕ vadă, că noi nu suntem nici conspiratori, nici dușmani ai patriei, ci niște oameni, cari luptă pentru cele mai scumpe lucruri ale națiunilor lor, și se luptă cu mijloace leale, mergĕnd pe cale legală.

„Národnie Noviny" de la 27 Iuliu scrie: Punctul al 4-lea al Memorandului slovac de la 7 Iuniu 1861 glăsuește astfeliu:

„În sfĕrșit declarăm, că interesele națiunii slovace privitoriu la libertatea cetățenească sunt aceleași, sunt identice cu interesele tuturor celoralalte popoare din Ungaria; ear' din punctul de vedere al libertății naționale identice cu a tuturor popoarelor acuma asuprite, anume: a rutenilor, românilor, sêrbilor, și croaților; astfeliu, că pe teritoriul, pe care locuește poporul slovac, cere tocmai același lucru (adecă privitoriu la naționalitate și libertate) pentru sine, ceea-ce frații maghiari în realitate au deja, și de aceea și unul pentru toți și toți pentru unul vrea sĕ lupte, sĕ se apere. Această solidaritate, cu care aderăm la interesele libertății și naționalității înaintea ochilor popoarelor libere din Ungaria, este necesitată prin asuprirea popoarelor nemaghiare".

Acum patruḑeci de ani deja, părinții noștri au formulat atât de deslușit și de precis ceea-ce numai aḑi se îmbracă în forme viḑibile. Adevĕrul cuprins în șirurile citate, n'a fost mort, el a durmit numai. El se trezește, se scoală în deplina sa frumseță, în deplina sa realitate, strigând cătră noi: venit-a vremea! Sursum corda!

Acțiunea noastră cea nouă este foarte la timp venită; ne-am trezit încă în oara a douĕspreḑecea, căci dacă tăceam și mai departe, lesne am fi ajuns în acea stare, în care se află rutenii noștri, cari sunt duși simplu la zahana fără-ca cineva sĕ știe sau sĕ poată ridicá vocea. Ei înșiși se chiamă pe sine popor muribund. Nu, nici ei, nici noi, nu este iertat sĕ murim în urma propriei noastre neactivități și lipse de curagiu.

Sorții sunt aruncați: în noi înșine stă, ca laolaltă cu frații noștri sĕ dăm lumii icoana de activitate bărbătească și conștie pentru binele și mântuirea popoarelor noastre. Neînfricoșați, tari, vom păși pe pămêntul solid și legal; avĕnd convingerea adâncă, că îndeplinim o datorie sfântă față cu Dḑeu și oameni. Dḑeu sĕ ne ajute la biruința glorioasă.

Austro-Ungaria.

Magnați noi. Sub era *Bánffy*-ană rĕsar magnații maghiari ca ciupercile. Favoriții seriei celei dintâiu încă nici nu s'au obicinuit sĕ-și scrie numele cum se cade, și eată că *Bánffy* surprinde lumea cu o altă serie de candidați. Aceștia sunt 5 la numĕr și anume: *Inkey* István cumnatul baronului *Eötvös* Loránd, *Sztan-Horánszky*, *Szemző* Andor, *Harkány* Frigyes și Iankovics Ienő și încă un *gentry*. Denumirile vor fi de conți și de baroni, ear' prin aceasta de membri ai casei magnaților. Deoare-ce e verosimil, că atât cei trei fii ai lui Harkányi cât și fratele sĕu mai mic vor avĕ întrare în casa magnaților, numĕrul aderenților politicei bisericești radicale se va sporí cu nouĕ inși. În modul acesta se introduce prin forță ireligiositatea în regatul apostolic.

Mișcări rusești în România.

Timișoara, 30 Iuliu n.

Am publicat și noi în ḑilele trecute câteva știri sensaționale despre ținuta României cu privire la stările din Orient. Ele însĕ nu s'au adeverit de nici o foaie din România.

Știrile le scoteam din „Magyar Hirlap", organul condus de Horváth Gyula, un deputat maghiar care are multe legături în România. E surprinḑĕtor, că din toată presa maghiară numai aceasta foaie are atâtea rapoarte, care de care mai sensaționale, despre pretinse agitațiuni rusești în România, cari dacă ar fi basate, ar fi și foarte îngrigitoare.

În nrul de aḑi „M. Hírl." aduce earăși o mulțime de știri de feliul acesta, pre cari le resumăm, în nădejdea, că presa română de preste Carpați ne va liniștí, întru cât și întru cât nu sunt adevĕrate.

„M. H." publică din București, datul 28 Iuliu n., că poliția din *Galați* a confiscat mai multe mii de *proclamațiuni rusești*, cari tipărite pe hârtie roșie ca sângele provoacă pe *Bulgarii* din România (Dobrugea) și Besarabia sĕ între în legiunea macedoneană, ca Macedonia sĕ fie anectată la Bulgaria. Mulți bulgari — se ḑice — trec acum preste Dunăre. În fiecare ḑi se pot vedĕ pe Dunăre vapoare încărcate cu atari Bulgari. Ei se coboară mai ales în Vidin și Lom-Palanca și călĕtoresc cu musica în frunte spre Sofia.

Consulul *rusesc* din *Tulcea*, d. *Czelibidachi* organisează în Dobrugea cete de *bulgari* și *ruși*, cari pleacă în Macedonia. O sută cinciḑeci de oficeri ruși petrec în Dobrugea îmbrăcați în haine civile, dându-se de negustori de vite.

Vapoarele societății rusești de navigare: *„Gagarin"* transportează *ostași ruși înarmați* și oficeri în vestminte civile la Lom-Palanca.

„Vointa Națională scrie: „Mișcările acestea ne reamintesc evenimentele de acum 19 ani,

---

de scrierea mea, de cât de pildă de un păhar de bere, de o limonadă, sau de o șocolată, beuturi foarte de prisos pentru vieața omului, pe cari însĕ adesea le dorește cerîul gurei, după deprinderea ce și-a făcut, fără a-'și dá socoteală pentru ce.

Fac comparația aceasta pentru-ca — dragă Doamne — sĕ ridic însĕmnătatea scrierii mele, și voiu sĕ ve spun, iubiților cetitori, că mulțumirea beuturilor de care v'am vorbit, pere îndată ce lăpĕdați vasul de la buze, ear' impresiunile mele vĕ pot rĕmânĕ în minte cel puțin câteva ḑile, dacă nu câteva luni, și veți avĕ acel folos, că vĕ va desvoltá gustul călĕtoriei, medicina cea mai bună contra urîtului, pentru a cărui alungare nu ajută nici hydropathia, nici allopathia, nici isopathia, etc. graeca.

În luna lui Iuliu sunt diferite gusturi; cei mai mulți însĕ îmbulziți de tropicala căldură, de ar fi cât de eremiți, totuși îi cuprinde dorul pripegirii peste nouĕ țeri și nouĕ mări, dorind a se scăpă de orașele sgomotoase unde lumea se împinge, se lovește, se înghiontește, se îmbrâncește, se trântește, se blastĕmă, miorlăe, scrîșnește, strigă, țipă și sbiară.

Ar fi fost pĕcat sĕ mucezim în Brașov pe o vreme așa de frumoasă cum erá în ḑiua de 18 a lunei lui Iuliu. Drept aceea ne-am ținut sĕ realisăm conclusul luat în mai multe prealabile convorbiri, mai mult sau mai puțin secrete, obiceiu studențesc, ce se perde în noaptea timpului.

Erá un timp frumos, timp frumos de vară atât de mult cântat de cătră toți poeții. Sĕ ne aducem numai a minte de poesia „în versuri" a lui Moisi Bota:

„Vară, vară, primă vară
Dobra e episcop dară!"

Cu toții o dorim pentru-ca știm, că după vara cea frumoasă, vine toamna cea ploioasă, apoi iarna friguroasă, și ar fi fost pĕcat, sĕ nu ḑic greșală, ceea-ce e cu mult mai rĕu de cât pĕcatul, ca noi tinerii, cări toți primim și cu amĕndouĕ mânile subscriem ceea-ce poeții ne dau, cum ḑic, ar fi fost pĕcat sĕ nu ușăm de anotimpul frumos, în care totul e verde și când atât de încântătorii este a te preumblá în iarbă verde „unde urma ți-se perde".

Propunerea cu escursiunea s'a fost făcut și s'a încuviințat cu majoritatea absolută a voturilor, și acum sĕ te fi făcut de o parte și sĕ-i fi vĕḑut pe toți în general și pe fie-care în particular, cum ne gătiam, ca și când ar fi fost vorba de o escursiune în îndepărtate țeri.

Unuia îi lipsiá una, altuia alta, tuturora — „nervus rerum", și trebuiau cumpĕrate — lucruri multe și mai mari și mai mĕrunte. Cei mai mulți eram bogați de sĕrăcie, și în credință sĕ spun, eu mĕ numĕram între acestia. Escursiunea și cheltuiala m'a nimerit chiar atunci, când capitalul întreg îmi erá pus în *circulație*, când îmi remăsese punga plină de întunerec, ear' lăḑile pline de vênt, casa îmbrăcată pușcă, eu îmbrăcat piștol, și când slugi și prietini aveam câți iepuri la biserică. Nici când, ca în preḑiua escursiunei nu eram mai lipsit, erá tocmai toiul rugăciunii: Treci ḑi, treci noapte, apropiete sfântă primă! eram gol, sĕrac cu sufletul în oase, știi vorba celuia: boeriu nap, gazdă piștol, am sĕ dau și nu sĕ capĕt, ferească Dumneḑĕu de un foc, că ce am cu o gură de apă 'l stâng tot.

Deci prima problemă ce mi-s'a pus spre deslegare și pentru care eram silit sĕ-'mi întrebuințez toată fertilitatea duhului meu, a fost: cum sĕ capĕt finanți?

Sĕ împrumuți: de unde? Căci a cere de la toți pe care îi cunoști, înseamnă a nu căpĕtá de la nici unul; și și dealtmintreni, par'că ți-e pus pe frunte un semn de ale lui Cain, pe care specia blăstămată a creditorilor pe dat îl observă, în cât vrĕnd nevrĕnd îți fac impresiunea unor cine știe ce psychologi mari. De altmintreni, dragă Doamne, sĕ nu învinuim numai pe creditori, că nici debitorii nu-s de soiu mai bun, mai ales în timpurile mai noue, de când urmând cuvintelor: „Plătirea nu se numeră între cele șepte virtuți" au făcut, ca omenia sĕ nu mai poată serví drept hipotecă. (Va urmă.)

când ostaşii ruşi treceau în Sêrbia, ca sě-i ajute în contra turcilor. Atunci mişcările s'au desvoltat într'atâta, în cât după o lună a isbucnit rěsbelul *russo-româno-turc*. — Oare transportarea în Macedonia a legiunilor voluntare nu este şi ea acum presemnele unui mare rěsboiu european?

Desvoltarea evenimentelor şi asěměnarea situaţiei e aşa de mare, în cât nu putem fi liniştiţi nici pe un moment; din contră, noi, care am petrecut evenimentele de la 1876—78 ne temem, că *situaţia de aḑi e cu mult mai periculoasă*, şi întreg continentul poate sě ajungă la un mare rěsboiu".

După ce enarează un incident ce ar fi avut loc între ministrul de esterne *Lahovary* şi între representantul Rusiei la *Bucureşti* dl de *Fontan*, „*M. H.*" mai spune şi următoarele:

„Eri s'a ţinut un consiliu de ministri şi după o sfătuire de cinci oare s'a decis espulsarea alor *150 emisari ruseşti*, despre cari s'au adeverit, că ei nu sunt negutători de vite, ci tot atâţi *oficeri ruseşti concediaţi*. Consiliul a mai decis mobilisarea corpurilor de armată din Dobrugea şi întărirea lui cu trupe de alte corpuri. O parte din aceste trupe sunt dispuse spre graniţa bulgară.

După acestea am voi sě ştim, că oare sunt într'adevěr atari mişcări prin România, sau numai prin creerii vr'unui corespondent de ai lui „M. H." s'au întêmplat mişcări abnormale.

Străinătate.

Religiunea prinţului Boriş. (P a r i s, 30 Iuliu.) După cum spune „Figaro", în cercurile bine informate se afirmă, că *trecerea prinţului Boriş la religiunea ortodocsă se poate aşteptá sě urmeze cu mult mai curênd, de cum în general se crede*. E vorbă şi de intenţiunea de a rugá pe ţarul Nicolae sě-i fie naş.

De la înmormêntarea lui Stambulov. (K ö l n, 30 Iuliu.) Referitoriu la escesele întêmplate cu ocasiunea înmormêntărei lui Stambulov „Köln. Ztg" publică unele amĕnunte până acum necunoscute. Astfeliu între altele spune, că cu puţin înainte de plecarea conductului s'a adus la cunoştinţa prefectului de poliţie, că cuiele de la roţile carului mortuar sunt scoase puţin de la locul lor. De fapt aşa a şi fost, fiind că — după cum s'a constatat mai târḑiu — intenţiunea demonstranţilor erá *sě sfarme carul mortuar şi apoi considerând acest incident drept un omen ceresc, sě se năpustiască asupra cadavrului şi a conductului.*

Cestiunea macedoneană. (K ö l n, 30 Iuliu.) „Köln. Ztg." tractând în prim-articol cestiunea macedoneană ḑice, că *dacă Turciei nu-i va succede sě împedece în grabă estinderea insurecţiunei, poate esistá temerea, că preste două sěptěmâni, când ţerănimea va terminá cu secerişul, insurecţiunea va luá dimensiuni mari.* Modalitatea prin care s'a serbat în Sofia parastasul pentru insurgenţii căḑuţi în luptele cu trupele turceşti, publice, cu asistenţa preoţimei şi pre lângă binevoitoarea conivenţă a guvernului, suscitează nedumeriri în privinţa împlinirei esacte a datorinţelor Bulgariei faţă de supremul ei suzeran. Intrevenirea grabnică şi energică a Turciei e deja necesară.

(L o n d r a, 30 Iuliu.) „Standard" e informat prin corespondentul sěu din Berlin, că puterile n'au considerat cestiunea macedoneană destul de serioasă spre a începe în privinţa ei pertractări diplomatice, — pre când situaţiunea din Bulgaria 'i atrage întreaga atenţiune, fiind-că nu e încă destul de clar, că oare guvernul bulgar nu cumva e prea slab spre a înfrêná insurecţiunea macedoneană, ori doară că tocmai bulgarii o aţiţă?

(B e l g r a d, 30 Iuliu.) În cercurile guverniale se vesteşte, că cu ocasiunea ultimei audienţe sultanul a dat consulului sêrbesc din Constantinopol asigurarea, că cestiunea episcopală din Macedonia o va resolvá pe cale pacinică.

(S o f i a, 30 Iuliu.) Eri au percurs stradele o mulţime de aproape 4000 de oameni avênd în fruntea conductului posele celor doi oficeri bulgari căḑuţi în Macedonia şi cântând neîntrerupt cântări de laudă la adresa Macedoniei. În faţa palatului lui Ferdinand mulţimea s'a oprit, ear' fostul ministru Toncev a ţinut o vorbire în carea a ḑis: Libertatea pretinde victime. Bulgarii sunt gata la toate. *Nimenea nu va împedecá insurecţiunea. Toţi vom murí bucuros pentru libertatea Macedoniei.* Traiească revoluţiunea! — Mulţi oficeri au luat parte la conduct în profund doliu.

(S o f i a, 30 Iuliu.) Eri s'au întêmplat două serioase lupte la graniţa bulgară. Mai mult de 10 soldaţi turci au rěmas pe câmpul de luptă, între ei şi un paşa şi un locotenent. Cetele insurgenţilor n'au putut fi împrăştiate, ci numai respinse. Insurgenţii au aprins mai multe sate turceşti.

Situaţiunea în Bulgaria. (P e t e r s b u r g, 30 Iuliu.) *Novoje Vremja* în numěrul de eri aminteşte de un memorand al principelui Ferdinand, pe care prinţul Alfred de Coburg l'a presentat înainte de asta cu un an factorilor dătători de ton din Rusia. Memorandul desvoaltă starea precară a principelui şi imploară împăcarea Rusiei. Din Petersburg a venit apoi rěspuns, că împăcarea va urmá numai sub condiţiunile: 1. *Ferdinand sě se supună de nou alegerei;* 2. *Pasagele referitoare la religiunea principelui şi a dinastiei*, schimbate în constituţiune prin Stambulov, sě se restibiliască în tecstul lor original. Aceste condiţiuni însě n'au fost acceptate de cabinetul Stoilov.

(L o n d r a, 30 Iuliu.) După cum i-se raportează lui *Times* din Sofia, partisanii lui Stambulov au decis *sě fusioneze cu partidul lui Radoslavov*, şi astfeliu se poate aşteptá la un partid puternic compact anti-rusesc în frunte cu Radoslavov.

„Matriculanţii".

Notariatul Cârpei, 27 Iuliu n.

(Purtătorii matriculelor civile. — O şarlatanie la introducerea lor. — Ţinuta unor preoţi).

La 7 Iuliu n. venì o poruncă espresă emanată din partea oficiului notarial din Cârpa, către toţi primarii din cerc, carea demândá, că primarii din fieşte-care comună aparţinětoare cercului sě fie în aşteptare la oara numită cu toţi representanţii sěi, că vine Dnul fibirěu. La ce şi pentru ce, nu spuneá. În ḑiua următoare, adecă la 8 Iuliu, pe când erá hotărită şedinţa, Dnul fibirěu s'a şi presentat în comune, începênd şedinţele cu comuna cea mai îndepărtată din cerc. Vorbirea de deschidere şi-a început'o cam cu următoarele cuvinte: „Ştiţi la ce am venit? Statul voieşte a aşeḑá nişte notari substituţi pe lângă actualii notari din cerc, cari au a împliní tot aceleaşi agende; statul îi salariseazâ cu 500 fl., voi n'aveţi nici o sarcină de purtat, ci numai cortel trebue sě le daţi." Voind unul şi altul dintrě representanţi a-şi face observările, că pentru ce al doilea notariu, căci ajunge cel actual, fiind cercul foarte restrîns, şi sě se detragă salariul şi cortelul actualului notariu în favorul celui nou instituind etc. n'a fost admis nimenea la vorbă, ci haid şi subscrie protocolul, că n'am timp de perdut, ḑice Dnul fibirěu; — carele aveá protocol gata întins pe masă — căci nu voiá Dlui a spune că noul notar e *purtător de matricule.* Prin astfel de apucături i-a succes dlui fibirěu, cu toate că e *român*, a duce cu sine un protocol cu aproape 200 fl. bani de cortel pentru purtătorul matriculelor din cercul nostru.

De mirat e, că în comuna *Bucoşniţa* ambii preoţi Petru Domil şi Floria Suru, cari cunoşteau prea bine scopul şedinţei, în loc sě apere tainele lui Christos de ciungăriri, datinele poporului nostru, mijloacele de esistinţă preoţească, nu doar' că au făcut vre-o observare, ci Domniile lor au fost cei dintâiu, cari au votat suma propusă de dnul fibirěu pentru cortelul purtătoriului de matricule. Ce aveau a observá ceialalţi mireni, cari nu cunoşteau intenţia dlui fibirěu, când sfinţiile lor în şedinţă se desbracă de bună voe de drepturile ce aveau a şi-le aperá cu multă insufleţire. Dar' la Domniile lor e uşoară scuza, că dacă un metropolit greşeşte de votează căsătoria civilă, şi are scuză, cum sě nu fie un preot scuzat de la un bagatel ca acesta. (Perirea ta din tine Israile). La 27 Iuliu n. în numele Domnului fibirěu earăşi erau convocaţi representanţii din toate comunele aparţinětoare cercului la Dl notariu în Cârpa, că vine Dl fibirěu. La ce şi pentru ce, întreabă-te singur. Acolo în locul fibirěului a presidat notariul cercual în mijlocul reverenḑilor Domni preoţi Domil şi Suru, punêndu-se din nou la desbatere generală contribuirea în special a comunelor din cerc, la cortelul *matriculandului* şi earăşi *Domnii preoţi* de mai nainte în mijlocul a cinci representaţiuni comunale, au fost cei dintâiu, cari fără genare şi-au dat votul şi au conglăsuit întru toate cu propunerile Dlui notariu referitoare la instalarea noului birou.

Singurul preot Nicolae Usonescu din Cârpa, de lângă notariu, care a mai luat parte la această şedinţă, s'a luptat cu cunoscutul curagiu şi i-a succes a tulburá apa dlui notariu, respingênd cu energie propunerile şi nevotând comuna dlui notariu nici un bănuţ pentru cortelul noului domn. Că şi com. Cârpa va fi constrînsă la solvirea banilor de cortel, se poate, însě cel puţin nu şi-a subscris sentinţa de bună voie ca domnii preoţi din Bucoşniţa. Astfeliu i-a succes domnului fibirěu în linişte, ba sprijinit de aceleа persoane, cari aveau a dá front cu dumnealui, a asigurá cortelul noului îndeplinitoriu al tainelor lui Christos.

Un participant.

Corespondenţă.

Din ţara Giurgieului, 23 Iuliu n.

(O conferenţă preoţească conturbată de un solgăbirěu).

În 9/21 Iuliu a. c. provocaţi fiind toţi membrii senatului şcolastic gr. cat. al tractului protopopesc Giurgieu, spre a se presentá la ţinerea şedinţei în afacerile şcolastice gr. cat. tractuale, în comuna Şarmasiu (Ggyó-Salamás), cu care ocasiune, tot pre 21 Iuliu a. c. în folosul şcoalei şi al bisericei gr. c. din Şarmasiu, a fost arangiată şi o petrecere de vară. Astfeliu pre ḑiua mai sus amintită neam şi presentat în amintita comuna — afară de vre-o câţiva — mai toţi membrii senatului şcoalei gr. c. tractuale. Şedinţa a fost menită, ca sě se ţină în edificiul şcolastic gr. c.; însě din causa, că acolo se fac pregătirile pentru ţinerea petrecerei arangiate, s'a decis a se ţinê în casa parochială gr. c. locală din Şarmasiu. Cam pe la 4 oare postmeridiane toţi cei presenţi ne-am şi constituit în amintita casă parochială sub presidiul Rsimului dl protopop tractual Artemiu *Codarcea* în şedinţă formală. Dar' apoi ce sě vedi? eată că spre consternarea tuturora, tocmai când decurgeau desbaterile şcolastice, ne trezim deodată cu subpretorul cercului Ggyó-Szt.-Miklós care, numai de cât şi provoacă pe dl protopop, ca preşedintele sě iasă afară în grădina parochială la rěspundere.

Respectivul dl protopop Artemiu Codarcea — nimic conturbându-se — iasă numai de cât, şi ascultând raportul subpretorului respectiv — îi rěspunde aceluia: „aci ai programul ḑilei de astăḑi, placă-ţi a'l ceti, şi dacă nu te vei convinge din acela, placă-ţi a vení în lăuntru şi a fi de faţă în şedinţă". Respectivul subpretor ne-avênd altceva, ca sě ḑică, îl plăti pe dl protopop cu acestea vorbe: „Nem felelt meg a beadott jelentésének, holnap kugliznunk kell". În urma acestor vorbe dl protopop vine în casă şi ocupându-şi locul continuă mai departe ţinerea şedinţei; ear' subpretorul convingêndu-se deja de ajuns despre inocenţa conferinţei noastre, pre-cum şi despre falsa informaţiune rěutăcioasă, făcută din partea unui oficial civil semidoct şi rěu voitoriu, se depărtează cu totul, precum şi gendarmii cari i-au fost orênduit spre dispoşiţiune şi cari erau deja la şcoală. Dar' apoi mai 'nainte de toate acestea — laudă primariului respectiv comunal: Alimpiu Trifu, care păşind la mijloc, îl achită pe respectivul d. subpretor, precum şi pe gendarmi, cumcă: dînsul ie asupra sa, ca primariu al comunei, toată responsabilitatea. Şi apoi astfeliu a decurs în sala şcoalei locale, care dealtmintrelea serveşte cu celelalte odăi ale sale, şi de casă comunală, — toată petrecerea în cea mai mare linişte, ordine şi vialitate.

Laudă tineretului inteligent român din Varviz, Bilboru, Şarmasiu, Corbu şi Bicaz, cari cu animo şi sufletul întregei petreceri ne-au delectat preste aşteptare cu esecutarea cea promptă şi tactică a jocurilor „Căluşeriul", „Bătuta" şi „Romana". Dar' apoi nu vreau sě las ne-amintit nici meritul, zelul şi progresul zelosului preot tractual Ilie *Câmpianu* din Varviz, care prin predarea şi esplicarea practică a stupăritului, ţinută cu ocasiunea şedinţei de sub întrebare, ne-a surprins şi ne-a pus în uimire pre toţi. Laudă preotului local Dr. Iacob *Radu,* care conştiu de chiămarea sa cea sublimă pastorală, întru tot atâta a fost de afabil, prompt şi generos, în cât pe drept putem şi am putut sě ḑicem ori şi care, că şi-a corěspuns, şi îşi corěspunde întru toate înaltei sale cualificaţiuni şi chiămari atât ca preot român, într'adevěr cu simţiri româneşti, cât şi ca frate în Christos şi ca luminătoriu al poporului sěu.

Cronică.

Timişoara, 31 Iuliu n.

Presa franceză şi generalul Traian Doda. Vestitul ḑiariu din Paris *„Le Temps"* vorbeşte într'unul din ultimii sěi numěri într'un mod foarte simpatic despre moartea generalului *Doda*, care a fost — ḑice ḑiariul francez — un aprig luptătoriu pentru drepturile neamului sěu asuprit. „Le Temps" arată pe

ilustrul general român, ca pe o victimă a intoleranței politice și a persecuțiunilor unguresci.

Decorațiune română unui preot italian. „Timpul" scrie: Diarele italiane *L' Adriatico, Il Friuli, Giornale di Udine, La Patria del Friuli și Il Ciadino Italiano* din 22 și 23 Iuliu sunt pline de elogii pentru guvernul nostru, pre cum și pentru *Don Pietro Baracchini*, preotul din comuna Pasian di Prato, întemeiătorul brutăriilor rurale din Italia.

Elogiile acestea se aduc cu ocasiunea decorărei preotului Baracchini cu ordinul „*Coroana României*" în gradul de cavaler, pentru meritele sale câștigate întru combaterea pelagrei.

Preotul Baracchini a înființat în parochia sa prima brutărie rurală.

Se știe că aceste brutării — numite *forni rurali* — sunt întroduse în Italia de sus de d. Giuseppe Manzini ajutat de d. Baracchini. Resultatele sociale și curative față de pelagră ale acestor brutării sunt escelente, de oare-ce brutăriile rurale ne-fiind înființate în scop de câștig, au redus deja prețul pânei în comunele Italiei de sus cu 50—70%. Urmarea firească este că atât pelagra cât și socialismul își perd dilnic terenul.

În provincia Udine, una din cele mai sărace ale Italiei, mulțumită acestei instituțiuni bine-făcĕtoare, în timp de 6 ani numĕrul pelagroșilor a scădut de la 9000 la 1500, ear' socialismul este necunoscut chiar și în orașele provinciei.

Tinerimea română din Sĕlagiu și Chior învită la *petrecerea de vară* împreunată cu *concert*, ce o va arangiá — în sala teatrului orășenesc — cu ocasiunea adunărilor generale a „despărțĕmĕntului XVI. Selagian-Chioran al Asociațiunei transilvane pentru lit. română și cult. poporului român", și a „Reuniunei femeilor române sĕlagene" la 11 August st. n. în Șimleul-Silvaniei. Comitetul arangiator: Ioan P. Lazar, președinte. Dr. Cassiu Maniu, v.-președinte. Vasile Oroș, secretariu I. Augustin Moldvan, secretariu II. Avram Cordisiu, cassar. Vasile Oltean, controlor. Alesandru Aciu, Constantin Albu, Laurentiu Avram, Al. Bogdan, Emiliu Butean, Ioan Butean, Alimpiu Costea, Ioan Cosma, Vasile Cotetiu, Victor Deleu, Augustin Dosa, Avram Dragosiu, Teofil Dragosiu, Ioan Epure, Alexiu Fedorca, Alimpiu Filip, Ilariu Gael, Ioan Ghetie, Lazar Major, Victor Major, Iuliu Maniu, Augustin Mandruțiu, Ioan R. Maxim, Traian Mureșian, Aureliu U. Nichita, George Nichita, Alesandru Pop, Emiliu Pop, Victor Pop, Sigismund Pop, Vasile Rob, Augustin Szabó, Ioan Talosiu, Ioan Trufasiu, Victor Vasvari. — Bilet de întrare pentru una persoană 1 fl. v. a. Venitul curat este destinat pentru „Reuniunea femeilor române sĕlagene" și pentru biserica gr. cat română din Șimlĕu. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor cuitá pre cale diaristică. În pausă se va jucá „Romanul", „Bătuta" și „Hora Sinaiei". Începutul punct 7 oare seara. Comunicațiunea trenului este următoarea: de către Deĕș sosește trenul la 5 oare 15 minute după amează, ear' de către Careii-mari (Nagy-Károly) 10 oare de a. m. Programa concertului: 1. „Sântă di de libertate", cântată de corul tinerimei. 2. „Potpourri clasic". Piano-solo de doamna Laura Borbola. 3. „Diua bună" de G. Dima, cântată solo de domnul Vasile Oros, acompaniat pre piano de d-șoara Cornelia Maniu. 4. Declamațiune. De d-șoara Elena Mica. 5. „Serenadă", de T. cav. de Flondor, cântată de corul tinerimei. 7. „Viorică", de G. Dima, cântată solo de doamna Victoria Carșai, acompaniată pre pian de d-șoara Cornelia Maniu. 7. Declamațiune comică. Predată de dl A. Bogdan. 8. „Marșul cântăreților", de V. G. Porumbescu, cântat de corul tinerimei.

Încă un capelan militariu. Aflăm ulterior că și părintele Terențiu *Bugariu*, paroch gr. or. în Mercina, este denumit capelan militariu. Dînsul încă va avè sediul în Brașov și la 4 Septembre își va ocupá noul post.

Grădina zoologică din Viena, după cum ne spune o telegramă, a dat faliment. Pasivele fac 1.400,000 floreni. Verosimil, că animalele se vor vinde la licitațiune publică.

Serum în contra tuberculosei. „Figaro" din Paris aduce sensațională știre, că un profesor cu numele *Gross* ar fi descoperit o medicină prin carea tuberculosa se poate vindecă radical.

Locotenent sinucid. Se scrie din *Reșița*, că acolo s'a împușcat Luni locotenentul Stefan *Dragicevici*. Se dice, că amorul, mai probabil însĕ e, că boala ce mai de mult îl muncea, l'a îndemnat sĕ se sinucidă.

Tren cădut în mare. Se anunță din *Jokohama*, că trenul ce duceá în una din nopțile trecute 400 de soldați invalidi de la *Hiroshima* la *Kohe*, pe când treceá pe lângă un loc espus viforului ce domniá chiar atunci peste mare, valurile sbiciuite de vĕnt au năvălit cu o așa putere asupra trenului, în cât acesta s'a rupt în două. Partea de nord a trenului (locomobilul și 11 vagoane) s'a resturnat în mare. O sută patrudeci de oameni au perit în valuri.

Alegerea de notariu în Ticvaniul mare.

— Raport special. —

Din jurul Oraviței, 25 Iuliu n.

Suntem deja preste actul solemn a alegerii de notariu din Ticvaniul-mare. Așí pută fi scurt în raport, anunțându-vĕ resultatul, dar cu voia vĕ dau un raport detaiat, ca aceasta alegere — ce se ține de purtarea bravă a poporului — sĕ serviască și altor comune de esemplu.

(Preparativele) Ca un vifor aproape de erumpere vîjiá satul des de dimineață. Preoți bĕtrâni, bărbați, feciori, chiar și copii erau toți convinși că astădi au sĕ esecute un fapt românesc, un fapt cinstit — ce dacă nu s'ar întâmplá, se temeau că nu vor mai avè loc în Ticvaniu, după disa unui pĕcurariu „că cu cine mi-s sĕd ripresentații aia în sat, de nu țin cu un român? Cu dracu, dar cu noi nu".

(Conferința representanțitor). La $^1/_2$7 oare dimineața au convenit representanții într'un loc privat în frunte cu preoții — unde observ că a fost și antistia — și au decis unanim că au sĕ aleagă pe George Berariu candidatul poporului. La interpelarea unuia, că dacă nu ar vení Berariu în candidare, ce ar fi de făcut, s'a întins o dispută vehementă dar' la loc și impunĕtoare de cugetai că ești în parlamentul din Pesta (observ că câțiva au și fost odată acolo, — ca „pasivi" în galerie) și s'a adus următoarea hotărire: „Trebue sĕ stăruim într'acolo, ca sĕ vină în candidare Berariu, de nu, atunci avem sĕ alegem pe ori-care român, numai român sĕ fie".

La $^1/_2$9 oare ajunge în comună fibirĕul. Representanții în corpore se duc la locul alegerii și după ei o mulțime imensă de oameni, feciorii cugetai că-s rupți din soare — știi, însuflețiți până dincolo. Toți așteptau oara nouĕ. Punct la nouĕ oare pășește în cancelariă fibirĕul și cu o față palidă deschide ședința și roagă a se alege 4 membri de încredere. Toate se 'ntĕmplară acestea într'un moment.

(Candidarea). Fibirĕul începe a vorbí și spune, că representanții au a-și alege de notariu pe unul din cari candidează el, și începe a candidá pe următorii: Löbl, Popoviciu, Schenkenberger, Cimponeriu (care nu a avut nici etatea recerută prin lege). O liniște mortală. Vedeai cum căutau unii la alții neștiindu-și esplicá enigma, ca și cum ar întrebá, că „dar' Berariu?" Deodată erumpe din pepturile tuturor mânia ca din vĕzuv, mânile se fac involuntar pumn și audiai strigând: Prĕ notăroșu nostru noi îl plătim, noi sĕ-l alegem, sĕ trăească Berariu, Berariu! Larmă grozavă! Nu puteai pricepe nimic, toți sbierau de mâniă, numai fibirĕul stá și gândiá. gândiá . . . de-o-dată se scoală Rev. Domn Sofron Pascu, paroch, și provoacă pe fibirĕu a luá în considerare voința Poporului, care s'a manifestat așa de tare, căci crede, că aceea e și în interesul DSale, ca sĕ fie unul de acela notariu, pe care îl voește și poporul. Fibirĕul se provoacă la dreptul sĕu de candidare. Larmă colosală. Dl. Nicolae Beloane arată ad oculos, că ultimul candidat, Cimponeriu, nu are nici etatea recerută și roagă. ca în locul lui sĕ fie pus Berariu. Inima fibirĕului însĕ la toate aceste rĕmâne peatră. Tace tăcerea peștelui. Vĕdĕnd așadar' representanța, că nu pot la nici un cas a ajunge la succes, s'a sculat Rev. Domn Dem. Russu, protopop, și a cerut suspinderea alegerii pe 5 minute, ca representanții sĕ se retragă și sĕ hotărească conform dorinței lor. După suspinderea ședinței, pre-cum am observat, nu a putut sĕ vină la înțelegere deplină între cei doi români — dar' în fine totuși vĕduiu, că se uniră toți cu voturile în Popoviciu, care e acum așadar' notariul Ticvaniului-mare.

(Reflecsiuni.) Dacă privim succesul, acela e îndestulitoriu. Ticvaniu-mare e la culmea chiămării sale, a făcut destul — că nu a fost ales chiar Berariu — pre carele toți îl voiau — e pĕcatul fibirĕului. care de și i-a promis că-l pune în candidare, în fine totuși nu l'a pus. Sĕ-i fie de bine. Și-a arĕtat fața! Alt-cum îl cunoaștem și de la alte ocasiuni! Ce cugeți, sĕ nu iee el în considerare voința întregei comune! Nimic nou, suntem învĕțați cu de-acestea.

(După alegere.) Poporul la început erá nĕcăjit, dar' vedĕnd că altcum nu s'a putut, și vedĕnd că noul ales, Popovici încă e român, copil de popă, s'a îndestulit și a inceput a mai uitá multe. De Löbl ve spun drept, că la mulți le pare reu — și cu tot dreptul, căci e om minunat, și după cum diceau oamenii, e pĕcat că nu e român, ear' eu dic că dînsul erá sigur cu aclamațiune ales, dar' mai pre urmă a vĕdut și Dlui că în Ticvaniu-mare aceea e imposibil.

(Două lucruri regretabile.) De Ticvaniu nu departe este o comună cu numele Mercina, satul natal al Dlui Löbl. O deputațiune de români a venit din Mercina, ca sĕ facă propagandă Dlui Löbl în Ticvaniu. Nostimi oameni! Ei vin în Ticvaniu sĕ capaciteze! Mĕ mir că nu li-a plesnnit fața de rușine sĕ se dimită la un lucru așa prost și de condamnat.

E drept altcum, că de la cap se 'mpute peștele!!

Al doilea lucru regretabil a fost purtarea provocătoare dură a unui feciorandru cu numele *Cimponeriu*, asemenea fost candidat. E un băețandru, și colo începe a împroșcá câte și mai câte la adresa preoților și poporului în cât nu știai că beat e sau dat în vĕnturi, cum dice românul. *Coresp.*

Internatul Pavelean din Beiușiu.

Se avisează on. public român, că tinerii studiosi gr. cat. cari doresc a fi primiți în internat pe anul școlar 1895/96 au sĕ-și trimite suplicele la rectoratul institutului *până în 20 August a. c.*

Condițiunile de primire:

1. Pentru un tiner trebue solvit la lună 12 fl. adecă 120 fl. la an școlastic, care sumă *fără întârdiere* se va rĕspunde în două rate anticipative; rata primă îndată la primire, a doua cu finea lunei Ianuariu; pentru instrucțiune preste an ca *remunerațiune corepetitorilor* trebue a se solví câte 1 fl. la lună. Au de a recurge și acei tineri, cari în anul trecut școlastic au fost în institut ca solvenți.

2. S'a făcut disposițiune, ca toți alumnii sĕ aibă *vestminte uniforme*, drept ce fieste-care trebue sĕ solviască 32 fl. Suma aceasta se va solví în 2 rate anticipative, adecă 16 fl. la înscriere și alți 16 fl. cu finea lunei Ianuariu. Pentru suma aceasta fieste-care alumn va capĕtá: a) un rĕnd de haine de earnă, b) alt rĕnd de haine de vară, c) un căbat de earnă și o pălărie. Hainele se vor face din pănură de postav bun, tare și fin.

3. Tinerii suspecți se vor visitá la începutul anului școlastic prin medicul Internatului și cari din punct de vedere sanitar s'ar aflá neapți, vor fi șterși din numĕrul alumnilor.

4. Fieste-carele tiner are sĕ aducă cu sine:

a) 6 sau cel puțin 4 părechi de schimburi albe;

b) 6 năfrămi de busunariu și 2 la grumadi;

c) 1 saltea (sac de paie) cu 4 fețe (lintoale) albe de pat și alte 2 de acoperit patul;

d) 2 perini cu 4 fețe și un țol sau o plapoamă;

e) 4 ștergare și 4 servete;

f) 2 părechi de călțuni cu 4 părechi ciorapi ori obiele.

Toate schimburile și vestmintele *sĕ fie însĕmnate cu grijă de a casă cu numele elevului respectiv*, fiind numele cusut ori scris cu negreală ce nu se sterge prin spălare.

5. Are sĕ-și aducă mai departe fieste-care elev 2 pepteni, unul rar altul des, mai încolo 3 perii pentru călțuni și 1 pentru vestminte.

6. Părinții sau tutorii sunt rugați, ca în decursul anului sĕ nu trimită tinerilor bani nici articli de mâncare, cari adese sunt spre daunarea educațiunei și progresului în studii și pot duce la escese și transgresiuni.

Se recomândă comandarea recuisitelor școlastice pe calea superiorității.

Pentru suma de 120 fl. alumnii se vor bucurá în internat de următoarele emolumente:

1. Locuință comoadă și sănĕtoasă provĕdută cu toate cele de lipsă.

A) Încăldit, spălat și luminat. Care însĕ dorește sĕ aibă schimburi întărite, are de a solví 3 fl. pre anul întreg școl.

B) Vipt, și anume: a) dejun un pătrar de lapte cald ori supă de chimin; b) prând 3 specii, Dumineca și în sĕrbători 4; c) cină, 2 plese.

2. Medic și medicină pentru morboși.

3. Scaldă de 2-ori la lună în internat.

Alte informațiuni părinții ori tutorii le vor pută luá de la superiori.

Ioan Butean.
Rect. intern. Pavelean.

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timișoara.